

УДК 796.011.3-057.875:796.41

Світлана Гвоздецька

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-7744-7471

Людмила Прокопова

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-3731-0729

Дмитро Балашов

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-7573-6598

Оксана Дубинська

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-7088-3484

DOI 10.24139/2312-5993/2019.06/038-051

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ФІЗКУЛЬТУРНИХ ЗВО НА ЗАНЯТТЯХ З КУРСУ «ГІМНАСТИКА ТА МЕТОДИКА ЇЇ ВИКЛАДАННЯ»

У статті розкрито особливості формування навчально-пізнавальної діяльності студентів фізкультурних ЗВО на заняттях з курсу «Гімнастика та методика її викладання». На основі аналізу літературних джерел та практичної роботи викладачів нами виділені методи навчання та організації навчального процесу для формування навчально-пізнавальної діяльності студентів на практичних заняттях з гімнастики. Особлива увага приділяється інтерактивним методам, засобам навчання та дидактичним матеріалам для самостійної творчої роботи.

Ключові слова: формування, навчально-пізнавальна діяльність, студенти, гімнастика, методи навчання, методи організації, інтерактивні методи, засоби, самостійна робота.

Постановка проблеми. Модернізація української вищої освіти – один із пріоритетних напрямів реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до європейського освітнього простору. Одним із ключових завдань такого оновлення є забезпечення якості вищої освіти, а саме підготовки висококваліфікованих кадрів, які б відповідали як запитам ринку праці, потребам розвитку країни, суспільства, так і потребам та інтересам самої особистості (Домбровська, 2011; Ващук, 2011; Рибалко, 2011; Балашов, 2017 та ін.).

Вимога з підвищення якості підготовки педагогічних кадрів знайшла своє відображення в нормативних документах та законодавчих актах, прийнятих за останні роки: Законі України «Про вищу освіту», Національній стратегії розвитку освіти на 2012-2021 рр. в Україні, Болонській декларації Євросоюзу, Конвенції про права дитини та ін. Так, у Законі України «Про вищу освіту» виокремлено проблему, пов'язану з підвищенням якості професійної підготовки педагогічних кадрів, у тому числі й фахівців з фізичної культури учнівської молоді.

На сьогоднішній день в Україні відбувається постійний пошук нових форм, методів і засобів навчання, які б максимально були спрямовані на професійну підготовку спеціалістів у галузі фізичної культури. Але для цього, перш за все, потрібно докорінно змінити саме ставлення студента до навчання. Важливим є створення загального позитивного відношення до предмету, тобто формування позитивної мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, а не формальної здачі заліку чи іспиту.

Якими б найсучаснішими не були педагогічні технології, форми, методи і засоби навчання, вони не забезпечать потрібного рівня знань, умінь та навичок студента, якщо він не займе активну особистісну позицію, а його пізнавальна діяльність не буде вмотивованою й цілеспрямованою. Тому формування навчально-пізнавальної діяльності студентів повинно знаходитись у центрі модернізації та вдосконалення навчально-виховного процесу в закладах вищої освіти, у тому числі й фізкультурного профілю.

Аналіз актуальних досліджень. Вивченню різних аспектів процесу формування пізнавальної діяльності студентів присвячені праці багатьох відомих педагогів і психологів: А. М. Алексюк, А. А. Вербицький, В. М. Вергасов, В. А. Козаков, М. В. Кларін, В. Я. Ляудис, П. Г. Лузан, Р. А. Нізамова, С. Д. Смирнов та ін.

Сутність проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в останні роки вивчали Д. І. Балашов, В. Зубченко, С. А. Карасевич, А. В. Леоненко, Г. В. Олефір, Л. П. Сущенко, С. О. Табінська та ін.

Різні аспекти організації і проведення занять з гімнастики розглядали в своїх працях Д. І. Балашов, М. В. Купрієнко, С. О. Мехоношин, О. В. Нешпа, В. А. Сорока, О. І. Сорока, П. Ф. Рибалко, В. С. Ушаков, О. М. Худолій та інші.

Однак, мало вивченими залишаються питання формування навчально-пізнавальної діяльності студентів на заняттях з гімнастики, пошук ефективних засобів і подальше вдосконалення методів та прийомів навчання, що й зумовило вибір теми нашого дослідження.

Мета дослідження – дослідити особливості формування навчально-пізнавальної діяльності студентів фізкультурних ЗВО на заняттях з курсу «Гімнастика та методика її викладання».

Для досягнення вище зазначеної мети використовувалися такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної літератури за проблематикою дослідження, аналіз практичної роботи викладачів.

Виклад основного матеріалу. В Україні одним із головних структурних компонентів якості освіти в загально-педагогічній підготовці майбутніх фахівців з фізичної культури виступає навчально-пізнавальна діяльність.

Проблему підготовки педагогічних кадрів з фізичної культури сьогодні вирішують університети, академії, інститути, факультети фізичної культури педагогічних університетів. Навчальними програмами цих закладів передбачено вивчення низки дисциплін, спрямованих на підготовку студентів до викладацької діяльності. Однією з таких дисциплін є «Гімнастика та методика її викладання», як профільююча в системі підготовки вчителів фізичної культури. На жаль, зміст таких програм не враховує важливість формування навчально-пізнавальної діяльності у студентів на заняттях з гімнастики.

«Гімнастика та методика її викладання», як навчальна і наукова дисципліна, формує систему професійно-педагогічних знань, умінь і практичних навичок, що визначають професійну діяльність у галузі фізичної культури. Однією з умов становлення педагогічної майстерності вчителем з фізичної культури є володіння знаннями теорії і методики викладання гімнастики. В процесі вивчення предмету студенти набувають знань, умінь, практичних навичок з основ техніки безпеки, страхування та допомоги, гімнастичної термінології, особливостей техніки гімнастичних вправ з акробатики та гімнастичного багатоборства, оволодівають теорією та методикою викладання гімнастики різних вікових категорій, засвоюють основи розвитку фізичних якостей, вивчають методіку організації змагань і основ суддівства, проведення масових гімнастичних виступів та спортивних свят, вчать самостійно готувати та проводити заняття з різних видів гімнастики враховуючи вік, стан здоров'я, фізичну підготовленість.

Поставлені завдання можна вирішити тільки тоді, коли в процесі навчання у студентів буде сформований активний пізнавальний інтерес до знань. Особливе значення у вирішенні проблеми формування навчально-пізнавальної діяльності у студентів є пошук ефективних засобів і подальше

вдосконалення методів, форм та прийомів навчання. Їх впровадження дасть можливість суттєво підвищити рівень професійної кваліфікації студентів - майбутніх фахівців з фізичної культури.

У теорії та практиці вивчення дисципліни «Гімнастика та методика її викладання» прийнято використовувати таку групу методів навчання: словесна, наочна і практична. Для формування навчально-пізнавальної діяльності студентів особливу увагу ми пропонуємо звернути на словесну групу методів, а саме:

- заздалегідь підготовлені проблемні питання, які потребують пригадування матеріалу попередніх занять;
- навідні питання, за допомогою яких студенти виконують самоаналіз власних помилок, що сприяє активізації мислення.

Для формування навчально-пізнавальної діяльності важливу роль також відіграють наочні методи навчання, а саме:

- непряма наочність, наприклад у якості поточного контролю знань студентами гімнастичної термінології з використанням відповідних навчальних карток із зображенням основних гімнастичних положень, які студентам потрібно правильно назвати (рис. 1);

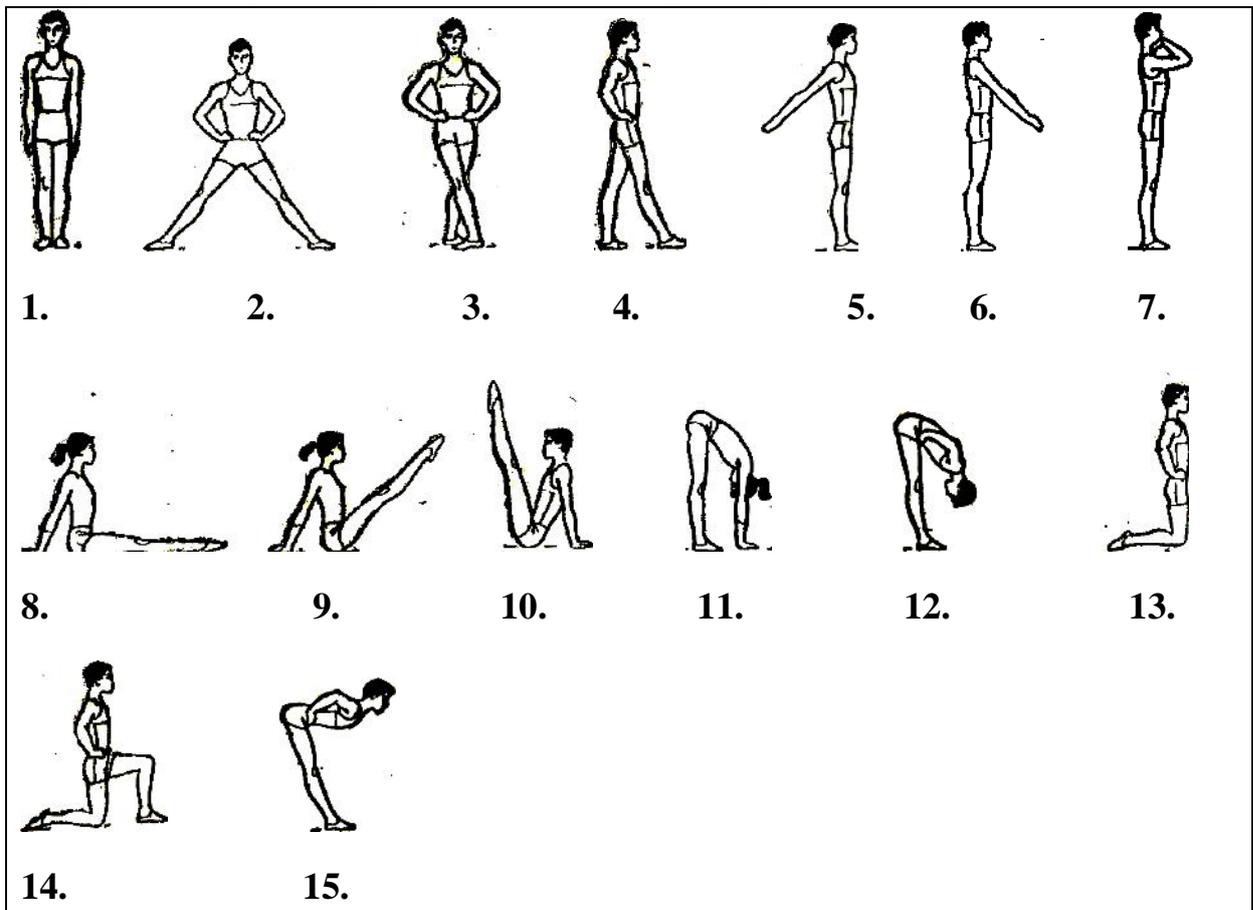

Рис. 1. Навчальна картка з теми «Гімнастична термінологія».

• пряма наочність, наприклад, виконання фізичних вправ студентами без використання безпосереднього їх показу викладачем, а лише «на слух», із зазначенням основних гімнастичних положень на кожен рахунок. Таким чином, крім вирішення освітніх завдань, ми активізуємо їх увагу, пам'ять, мислення.

Однією з вимог сьогодення для оптимізації навчально-виховного процесу є забезпечення занять з фізичного виховання інноваційними методами навчання. Для підвищення інтересу студентства викладач повинен весь час експериментувати, перебувати в постійному пошуку нових форм, методів і засобів навчання. Одним із способів досягнення цієї мети є використання інтерактивних методів навчання на заняттях з гімнастики.

Слово «інтерактив» прийшло до нас з англійської мови від слова «interact». «Inter» – це взаємний, «act» – діяти. Під інтерактивними маються на увазі методи, під час використання яких студент отримує нові знання тільки в результаті здійснення позитивної взаємодії або знаходиться в режимі бесіди, діалогу з ким-небудь або чим-небудь, наприклад комп'ютером (Карасевич, 2017; Москаленко, 2015; Школа, 2014; Шаповаленко, 2013). Позитивна взаємодія – основоположний принцип інтерактивних (колективних) методів навчання, зміст яких полягає в досягненні результату зусиллями робочої групи, але при індивідуальній звітності та відповідальності кожного члена групи. Як правило, до них відносять інформаційне повідомлення, міні-лекції, «мозковий штурм», аналіз історій і ситуацій, інтерактивні презентації, рольові ігри, запитання та відповіді, дебати тощо. Отже, інтерактивне навчання – це, перш за все, діалогове навчання, у ході якого здійснюється взаємодія викладача і студента.

Одним із інтерактивних методів, який ми активно використовуємо у своїй практичній діяльності на заняттях з гімнастики, є кооперативно-груповий. Він дає можливість студентам самостійно отримувати знання, формувати фізичні якості, удосконалювати окремі вміння та навички.

У цьому процесі одне з важливих завдань викладання полягає, з одного боку, у моделюванні спеціальних комплексів та створенні алгоритмічної інструкції для її використання, а з іншого – в умінні організувати та керувати самостійною діяльністю студентів на заняттях з гімнастики (Школа, 2014). У кооперативно-груповому навчанні під алгоритмічною інструкцією мається на увазі чітке використання конкретних вправ, відповідно підібраних і сконцентрованих у поданому часовому інтервалі, що забезпечують швидкий розвиток рухових якостей за відносно короткий проміжок часу.

Основа сутність кооперативно-групового навчання полягає в тому, що весь об'єм змодельованого комплексу підлягає нормованому виконанню в чітко заданому часовому інтервалі, певній послідовності при необхідній умові поступового переходу до навантажень, беручи до уваги індивідуальні особливості фізичного розвитку й фізичної підготовленості студентів. При цьому в кооперативно-груповому навчанні зберігається прямий і зворотній зв'язок між викладачем та студентами. Проведення кооперативно-групового навчання на заняттях з гімнастики пов'язане з місцем його використання, наявністю інвентарю, необхідністю попередньої підготовки та ознайомлення з новою організаційною формою.

Основний принцип кооперативного навчання полягає в тому, що воно не зводиться до будь-якого приватного методу, а є організаційно-методичною формою, що має низку приватних методів використання фізичних вправ (Школа, 2014).

Велику роль у формуванні навчально-пізнавальної діяльності ми відводимо підбору адекватних методів організації студентів на заняттях з гімнастики. Основними організаційними формами нашої роботи є: групова, робота в парах, індивідуальна. Також при кооперативно-груповому навчанні нами активно використовувався метод колового тренування (робота за заздалегідь підготовленими станціями), який дозволяв підвищити моторну щільність, що, у свою чергу, сприяло підвищенню зацікавленості студентів до занять з гімнастики.

У груповому методі за станціями студенти поділяються на невеликі групи (по 3–6 студентів), які займаються, переходячи від виконання однієї вправи до іншої, від знаряддя до знаряддя, від одного місця виконання до іншого, рухаючись по колу. Закінчуючи виконання останньої вправи в даній серії, вони знову повертаються до першої, таким чином, закриваючи коло.

Кооперативно-групове навчання нами використовується в основній частині заняття і пов'язане з розвитком фізичних якостей в умовах, коли організм ще не втомлений та може виконати роботу в більшому об'ємі і оптимальних умовах навантаження. Комплекси вправ мають загально-розвивальний характер із силовим напрямом, що органічно пов'язаний зі спеціальною підготовкою, де особлива роль відводиться силовим та швидкісно-силовим вправам.

Для проведення кооперативно-групового навчання заздалегідь складається комплекс вправ, визначаються місця для виконання вправ, на першому занятті проводиться випробування на максимальний тест по кожній вправі, за умов їх правильного виконання, устанавлюється система

поступового підвищення навантаження. На останньому занятті нами перевіряється максимальний тест для кожної вправи та порівнюються отримані результати з вихідними.

Засоби для кооперативно-групового навчання можуть бути різноманітними: загально-розвивальні, спеціальні, технічно нескладні. Вправи добираються в залежності від завдань заняття, рухових можливостей студентів з урахуванням переносу фізичних здібностей та рухових навичок. У кооперативно-груповому навчанні ми використовуємо станції з особливими вправами на кожній із них, на яких студенти послідовно виконують завдання, що пропонуються.

До початку кооперативно-групового навчання обов'язково проводиться розминка, розставляється інвентар. Викладач разом зі студентами проходить всіма станціями й показує всі вправи. Кількість груп відповідає кількості станцій. У кожному кооперативно-груповому навчанні ми не пропонували зовсім нові комплекси вправ, бо в цьому випадку більша б частина часу використовувалася б на їх засвоєння і знизилася б їх ефективність.

Успішність процесу навчання, ефективність використання в ньому різних методів і форм значною мірою залежать від вдалого вибору засобів навчання, під якими ми розуміємо всі елементи навчального середовища, які викладач свідомо використовує для цілеспрямованого навчального процесу, для більш плідної взаємодії зі студентами.

У практиці викладання дисципліни «Гімнастика та методика її викладання» нами широко застосовуються різноманітні засоби фізичного виховання для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

- *емоційно-стимулювальна та асинхронна гімнастики*, які дозволяють відійти від стереотипних рухів, а також розвивають у студентів уявлення та творче мислення;

- *вправи і рухові завдання в парах, групах*. Виконання таких вправ сприяє активній взаємодії студентів один із одним, проявляється взаємодопомога у виконанні рухових завдань, а також підвищується інтерес студентів завдяки нестандартному підходу до проведення занять з гімнастики;

- *вправи на координацію та спритність, складання індивідуальних вільних вправ на гімнастичному килимі* мають безпосередній вплив на пізнавальну діяльність студентів, оскільки самі по собі складно координаційні вправи не можуть виконуватися без залучення всіх психічних процесів, а такий засіб, як вільні вправи потребує від студента величезного творчого потенціалу.

Навчальна література нового зразку. Необхідною умовою формування навчально-пізнавальної діяльності студентів ЗВО є забезпечення високоякісними підручниками, посібниками відповідно до вимог підготовки майбутнього фахівця. Додатковий матеріал може надаватися студентам у форматі PDF, які доступні до друку, перелік адресів Інтернет сайтів за темами занять.

Навчально-методичне забезпечення відіграє важливу роль у самостійній роботі студентів: під час підготовки до практичних занять, індивідуальних завдань, тестового контролю, дослідницької роботи тощо. Використання якісних методичних розробок, посібників, електронних текстів значно активізує самостійну роботу студентів і підвищує ефективність пізнавальної діяльності.

Для самостійної роботи студентів, особливо тих, які тренуються, часто виїжджають на збори, змагання і не мають можливості відвідувати всі заняття з гімнастики створюється інтерактивний методичний комплекс (необхідні документи, ілюстрації та додатки) для якісного проведення уроків з фізичної культури за варіативним модулем «Гімнастика».

Інтерактивний методичний комплекс можна віднести до інформаційних технологій навчання, що надають доступ студентам та викладачам до нетрадиційних джерел інформації (електронна бібліотека, сайти Інтернету, соціальні мережі), створюючи можливість для творчої діяльності, формування професійних навичок, можливість реалізувати нові форми та методи навчання. Методичний комплекс допомагає мобілізувати роботу студента (викладача), даючи змогу за короткий відрізок часу ознайомитися з тими моментами, які потребують корекції.

Інформаційні технічні засоби. Для формування навчально-пізнавальної діяльності студентів на заняттях з гімнастики важливим є використання інформаційно-технічних засобів, а саме відеофільмів, презентацій, електронної пошти для отримання домашніх завдань тощо.

Цифрова відео зйомка – відносно новий прийом у практиці гімнастики. Він має величезні можливості для емоційного впливу, отже, формує пізнавальний інтерес. Прийом включає індивідуальний або груповий відеозапис під час виконання як складно координованих, так і простих рухових дій, самостійне проведення студентами комплексів вправ, частин заняття тощо; та обробку й передачу інформації, засобом впровадження яких є комп'ютер. Це дає можливість вирішувати такі завдання:

- зміна навчальної діяльності;

- урізноманітнення різних видів і форм контролю в діяльності вчителя: попередній контроль (проводиться з метою отримання інформації про початковий рівень знань та практичних навичок студентів); порівняльний контроль (проводиться на початку і наприкінці навчального року і сприяє об'єктивності при оцінюванні);

- перегляд складно координованих вправ у повільному режимі, зупинка зображення у ключових моментах для біомеханічного аналізу та багаторазовий перегляд потрібних частин гімнастичної вправи;

- групове обговорення помилок у техніці гімнастичних вправ та способи їх виправлення;

- самоаналіз проведених самим студентом різноманітних комплексів вправ або частин заняття з різних видів гімнастики.

Практична діяльність кращих викладачів переконує в тому, що сьогодні викладачі зобов'язані не тільки вільно володіти сучасними інформаційними та комп'ютерними технологіями, а й уміло використовувати їх у своїй професійній діяльності.

Графічне та ситуаційне моделювання (Мехоношин, 2011). Студентам пропонується оглянути графічний малюнок від початку до завершення виконання гімнастичної вправи. Після цього студентам необхідно відтворити цей самий малюнок, але за виключенням однієї із фаз (I рівень), двох фаз (II рівень), або відтворення вправи від початку до завершення (III рівень). Це дає можливість студентам зосередити всю свою увагу на основних фазах техніки виконання гімнастичної вправи, що не можливо без залучення таких пізнавальних процесів, як увага, пам'ять, мислення, уява та інші.

Дидактичні матеріали для самостійної творчої роботи. У дидактиці вищої школи формування пізнавальної самостійності розглядається як основний шлях розвитку творчих здібностей майбутніх спеціалістів. Особливо гостро постає питання як раціонально організувати самостійну роботу, як створити необхідні умови для самостійного навчання студентів. Відомо, що запам'ятовування певного матеріалу, навіть при сумлінному відношенні до занять, не викликає особливої активності та творчості у студентів. Знання, які включені в самостійну діяльність, засвоюються значно краще порівняно з тими, що подаються в «готовому вигляді». Кращому засвоєнню теоретичного матеріалу сприяють схеми, малюнки, які використовуються під час самостійної роботи.

Орієнтовні завдання для самостійної роботи:

Ø Тема: «Методика навчання гімнастичним вправам». Вписати в запропоновану схему методику навчання гімнастичним вправам: стійка

силою зігнувшись на голові і руках, підйом розгином на перекладині, підйом махом уперед на паралельних брусах і т.д. (рис. 2).

Ø Тема: «Правила скорочення в гімнастичній термінології». Закреслити зайві терміни, наприклад: В.п. – основна стійка *ноги разом*. 1 – підняти руки вперед долоні всередину; 2 – підняти руки вгору долоні вперед; 3 – відвести руки в сторони долоні донизу; 4 – прийняти В.п.

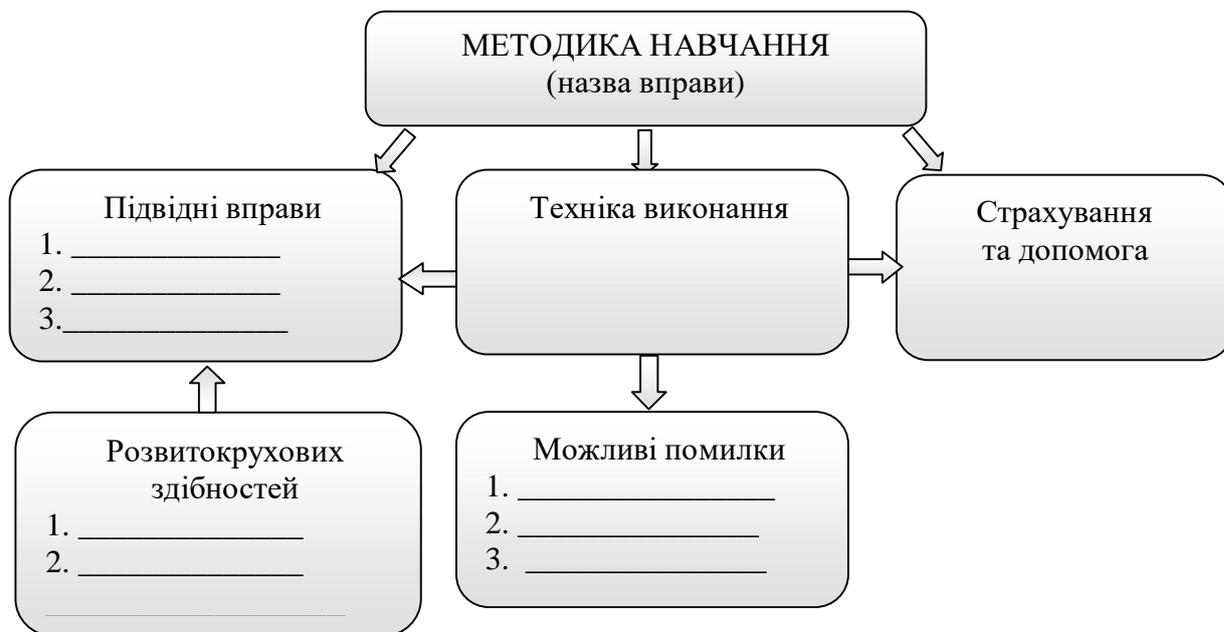

Рис. 2. Методика навчання гімнастичним вправам.

Ø Тема: «Правила запису вправ на снарядах». Записати вправи на снарядах текстовими формами (рис. 3).

Рис. 3. Правила запису вправ на снарядах.

Ø Тема: «Методика навчання гімнастичним вправам». Проаналізувати техніку виконання стрибка, зігнувши ноги. Відтворити цей самий малюнок у графічній формі (рис. 4).

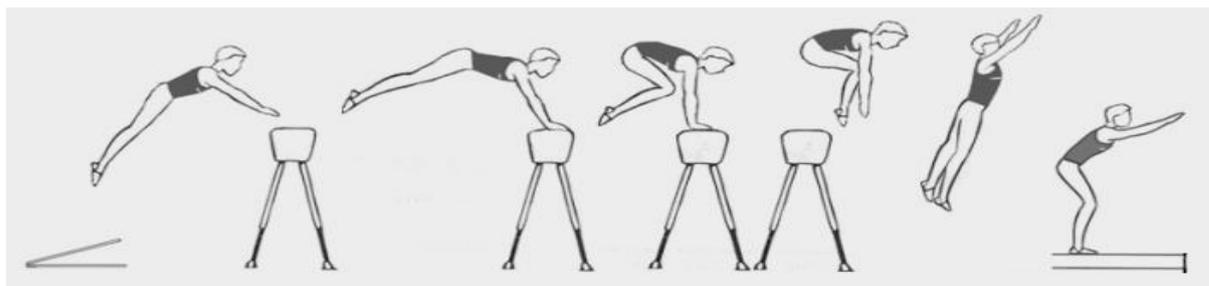

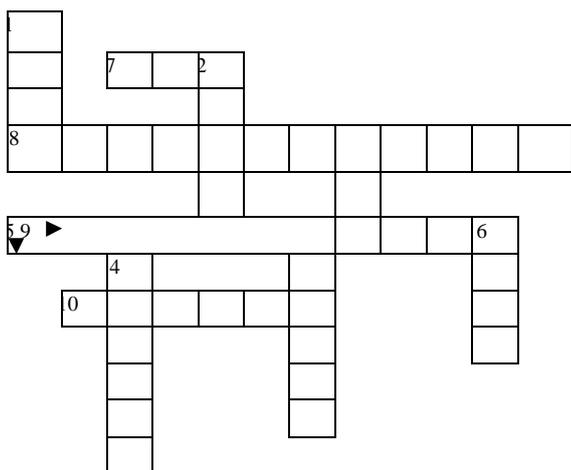
Рис. 4. Техніка виконання стрибка через коня способом зігнувши ноги у графічній формі.

Ø Тема: «Страховка і допомога в навчанні гімнастичним вправам». Підібрати гімнастичні вправи з використанням різних видів страхування та допомоги (рис. 5).

Рис. 5. Види страхування та допомоги.

Ø Тема: «Термінологія акробатичних вправ, терміни вправ на снарядах». Завдання для перевірки знань (складання або вирішення кросвордів, тестові завдання) (рис. 6).

1. Положення гімнаста на снаряді, коли його плечі знаходяться вище точок хвату руками (*упор*).
2. Термін, що визначає спосіб тримання гімнаста за снаряд (*хват*).
3. Положення гімнаста на снаряді, при якому його плечі знаходяться нижче точок хвату руками (*вис*).
4. За способом виконання може бути ривком, силою, розгином, махом, переворотом (*підйом*).
5. Обертальний рух у плечових суглобах з одночасним розведенням рук (*викрут*).
6. Цілісний коловий рух над снарядом або його частиною по замкнутій кривій (*коло*).
7. Рух навколо точок хвату (або вільний рух у суглобах) (*мах*).
8. Повторення маху вперед і назад (*розмахування*).
9. Стрибок гімнаста на снаряд (*вскок*).
10. Стрибок зі снаряда (*зіскок*).

Рис. 6. Кросворд для перевірки знань з теми «Термінологія акробатичних вправ, терміни вправ на снарядах».

Упровадження творчих професійних завдань (складання таблиць, такі графічні роботи, як креслення і схеми, графічне та ситуаційне моделювання, зарисовки або змальовування), урізноманітнює й активізує самостійну роботу студентів, покращують процес навчання гімнастичними вправами.

Висновки. Таким чином, якість підготовки майбутніх фахівців знаходиться у взаємодії з рівнем сформованості у студентів навчально-пізнавальної діяльності, яка виступає процесом і результатом засвоєння знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності. Проблема спонукає викладачів так організувати навчальний процес на заняттях з гімнастики, щоб, насамперед, досягти позитивної мотивації до вивчення даного предмету, сформувати в студентів уміння самостійно здобувати знання.

Перспективи подальших наукових розвідок. Подальші дослідження передбачають розробку та експериментальне обґрунтування методики формування навчально-пізнавальної діяльності у студентів на практичних заняттях з гімнастики.

ЛІТЕРАТУРА

- Балашов, Д. І. (2012). Аналіз сучасного стану підготовки студентів інституту фізичної культури (на прикладі нормативної дисципліни «Гімнастика та методика її викладання»). *Сучасні технології формування особистості фахівця фізичного виховання, спорту та основ здоров'я*, 2, 18-23 (Balashov, D. I. (2012). Analysis of the current state of preparation of students of the Institute of Physical Education (on the example of the discipline "Gymnastics and Methods of its Teaching"). *Modern technologies of forming personality of a specialist in physical education, sports and basics of health*, 2, 18-23).
- Балашов, Д. І. (2017). Обґрунтування моделі процесу підготовки майбутніх вчителів фізичної культури до інноваційної професійної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (74), 142-150 (Balashov, D. I. (2017). Substantiation of the model of the process of future physical education teachers' training for innovative professional activity. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 10 (74), 142-150).
- Ващук, Ф. Г. (2011). *Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи*. Ужгород: ЗакДУ (Vashchuk, F. H. (2011). *Integration into the European educational space: achievements, problems, prospects*. Uzhgorod).
- Домбровська, С. (2011). *Якість освіти як одна із запорок вдалого державного реформування вищої школи України*. Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-1/index.html> (Dombrovskaya, S. (2011). *The quality of education as one of the keys to successful state reform of Ukrainian higher education*. Retrieved from: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-1/index.html>).
- Карасевич, С. А. (2017). Упровадження інтерактивних форм і методів навчання у процес підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*, 56, 81-93 (Karasievych, S. A. (2017). Introduction of interactive forms and teaching methods in the process of preparation of future teachers of physical culture. *Psychological and pedagogical problems of the rural school*, 56, 81-93).
- Мехоношин, С. О. (2011). Технологічне моделювання навчання вправам на заняттях гімнастики. *Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів і*

- студентів України*, 2, 107-113 (Mekhonoshyn, S. O. (2011). Technological modeling of training exercises in gymnastics. *Current issues of physical education and sport of schoolchildren and students of Ukraine*, 2, 107-113).
- Москаленко, Н. (2015). Інноваційна діяльність у фізичному вихованні загальноосвітніх навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 4, 35-38 (Moskalenko N. (2015). Innovative activity in physical education of comprehensive educational establishments. *Physical education, sports and culture of health in modern society*, 4, 35-38).
- Рибалко, П. Ф. (2011). Особливості розвитку, формування і збереження здоров'я молоді в сучасних умовах. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка, Вип. 91, Т. 1, 392-394 (Rybalko, P. F. (2011). Features of development, formation and preservation of youth health in modern conditions. *Bulletin of Chernihiv State Pedagogical University named after T. H. Shevchenko*, Issue 91, Vol. 1, 392-394).
- Рибалко, П. Ф. (2016). Сучасні технології збереження та відновлення здоров'я молоді в діяльності фахівця з фізичної культури. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, Вип. 136, Серія: Педагогічні науки, 181-184 (Rybalko, P. F. (2016). Modern technologies for preserving and restoring health of young people in the activity of a specialist in physical education. *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T. H. Shevchenko*, Issue 136, Series: Pedagogical Sciences, 181-184).
- Худолій, О. М. (2008). *Основи методики викладання гімнастики*. Харків: ОВС (Khudolii, O. M. (2008). *Fundamentals of the method of teaching gymnastics*. Kharkiv).
- Шаповаленко, В. І., Гаркуша, С. В. (2013). Інтеграція інноваційних елементів та інтерактивних технологій в освітній процес фізичного виховання. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Шевченка*, 112, 2, 304-308 (Shapovalenko, V. I., Harkusha, S. V. (2013). Integration of innovative elements and interactive techniques into the teaching process of physical education. *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T. H. Shevchenko*, 112, 304-308).
- Школа, О. М., Грищенко, О. І., Грищенко, Л. К. (2014). Використання інноваційних технологій в процесі навчання студентів та організації змагань зрізних видів спорту (Shkola, O. M., Hryshchenko, O. I., Hryshchenko, L. K. (2014). Use of innovative technologies in the process of teaching students and organizing competitions of different sports). *Scientific Journal «Science Rise»*, 3, 59-63.
- Леоненко, А. В., Красілов, А. Д. (2017). *Застосування інноваційних технологій у фізичному вихованні дітей та молоді*. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3.1/49.pdf>. Leonenko A. V., Krasilov, A. D. (2017). *The use of innovative technologies in physical education of children and youth*. Retrieved from: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3.1/49.pdf>.

РЕЗЮМЕ

Гвоздецкая Светлана, Прокопова Людмила, Дмитрий Балашов, Дубинская Оксана. Формирование учебно-познавательной деятельности студентов физкультурных вузов на занятиях с курса «Гимнастика и методика ее преподавания».

В статье раскрыты особенности формирования учебно-познавательной деятельности студентов физкультурных вузов на занятиях с курса «Гимнастика и

методика ее преподавания». На основе анализа литературных источников и практической работы преподавателей нами выделены методы обучения и организации учебного процесса для формирования учебно-познавательной деятельности студентов на практических занятиях по гимнастике. Особенное внимание уделяется интерактивным методам, средствам обучения и дидактическим материалам для самостоятельной творческой работы.

Ключевые слова: *формирование, учебно-познавательная деятельность, студенты, гимнастика, методы обучения, методы организации, интерактивные методы, средства, самостоятельная работа.*

SUMMARY

Hvozdetzka Svitlana, Prokopova Liudmyla, Balashov Dmytro, Dubynska Oksana. Formation of learning-cognitive activity of students of physical training universities at the classes of the course "Gymnastics and methods of its teaching".

The main problem in solving the tasks of improving the effectiveness of learning and the quality of training of future specialists is the problem of formation of learning-cognitive activity of students with the emphasis on development of cognitive activity, interest, independence. The article reveals the peculiarities of formation of learning-cognitive activity of students at practical classes in gymnastics.

The aim of the research is to investigate the peculiarities of formation of learning-cognitive activity of students of physical education universities at the classes of the course "Gymnastics and Methods of its Teaching".

In order to achieve the above mentioned goal the following methods of research have been used: theoretical analysis and generalization of scientific and methodological literature on the subject of research, analysis of practical work of teachers.

Based on the analysis of literary sources and practical work of teachers, we have identified methods of teaching and organization of the educational process for the formation of learning-cognitive activity of students in practical exercises in gymnastics. Particular attention is paid to interactive methods, teaching aids and didactic materials for independent creative work.

Thus, the quality of training of future specialists lies in interaction with the level of students' learning-cognitive activity formation, which acts as a process and result of mastering knowledge and skills necessary for professional activity. The problem encourages teachers to organize training process at gymnastics classes in such a way that, first of all, they achieve positive motivation to study the subject, to form students' ability to acquire knowledge independently.

Further research involves development and experimental substantiation of the methodology of formation of learning-cognitive activity in students at practical classes in gymnastics.

Key words: *formation, learning-cognitive activity, students, gymnastics, teaching methods, methods of organization, interactive methods, tools, independent work.*